

saa siger de samme Herrer nej, i den Henseende, der skal vi ikke rette os efter Udlandets Opfattelse. Det er den Slags overfladiske, tilsyneladende logiske Ræsonnementer, som man jo ikke saa sjældent møder, men som jeg ikke havde ventet fra den højtærede Forsvarsministers Side. Sagen er jo nemlig den, at naar Udlandets Opfattelse er afgørende i den første Henseende, saa er det ganske simpelt, fordi det er Udlandet, der skal handle, det er Udlandet, der staar overfor den Situation, om det skal respektere dette som en Opfyldelse af Neutralitetsforpligtelserne, og i saa Henseende kan man ikke vente, at Udlandet skal handle efter andet end efter sin egen Opfattelse. Naar der derimod er Tale om Konventionerne om 8 Timers Arbejdsdagen, saa er det os, der skal handle, og saa er der ingen, der kan forlange, at vi skal handle efter anden Opfattelse end vor egen. Der er altsaa den fulde Overensstemmelse mellem de to Standpunkter.

Jeg vender mig dernæst til den højtærede Udenrigsminister, der har følt et Kald til at optræde som Mægler i denne Strid. Jeg skal ikke undervurdere den sikkert meget smukke Betragtning, der ligger bag ved dette, men det kan jo ikke nægtes, at den højtærede Forsvarsminister var lidt haard ved Udenrigsministeren. Han sagde jo til ham: „Det Ønske, som den højtærede Udenrigsminister til Slut udtalte, at det, til Trods for at Uoverensstemmelserne syntes saa store, til sidst dog maaske kunde lykkes at finde hinanden, kunde jeg dele, hvis jeg ikke kendte Fortiden saa nøje, som jeg gør.“ Altsaa, den højtærede Forsvarsminister sagde til den højtærede Udenrigsminister: Hvis De havde studeret dette Spørgsmaal, saa vilde De ikke have udtalt Dem paa denne Maade.

I øvrigt sagde den højtærede Udenrigsminister nogle mærkelige Ord om Afrustningen. Han sagde: Man begynder med Afrustningen, saa ser man, hvor langt man kan naa, og gaar det ikke, ja, saa er man den Erfaring rigere. Man fristes til at fortsætte: Og skulde det koste Danmarks Selvstændighed, saa er vi den Erfaring rigere. Men dette, den overlegne kosmopolitiske Tilskuers Synspunkt overfor dette Spørgsmaal, det formaar vi ikke at anlægge. Vi formaar ikke at hæve os op til det, som den højtærede Udenrigsminister Sp. 1865 kaldte for „større, internationale, politiske og folkeretlige Synspunkter“, ikke i denne Forstand i hvert Fald. Nej, for os er dette

Spørgsmaal lige inde paa Livet af os; vi staar ikke som Tilskuere til dette, vi staar som Deltagere, og derfor møder hele denne Betragtning os fremmed og kold.

Dernæst talte den højtærede Udenrigsminister om Afrustningstendenserne i Folkeforbundspagten og sagde, at der var ikke tænkt paa ved Pagten at paalægge et Land Forpligtelse til at have et Værn. Og saa sagde han noget senere: „Noget andet er, at Pagten under de faktiske Forhold har været nødsaget til at gøre visse Lempelser med Hensyn til Afrustningstankens hele og fulde Gennemførelse.“ Det er, hvad jeg vil kalde et virkelig behersket diplomatisk Udtryk for det, der er sket, det kan ikke nægtes. Hvor fint og hvor nænsomt er det ikke udtrykt? Denne Evne er i Sandhed misundelsesværdig! Det er ikke den hele og fulde Gennemførelse, nej, der er visse Lempelser i det! Ja, det er der, der er „visse Lempelser“ i det! Men hvis det er det, den højtærede Udenrigsminister forstaar ved at diskutere til Bunds, saa vil jeg i hvert Fald for mit Vedkommende helst være fritaget for at deltage i en saadan Diskussion.

Med Hensyn til de folkeretlige Forpligtelser har vi nu hørt to Foredrag af den højtærede Udenrigsminister, og jeg tror, man maa give det ærede Medlem Hr. Brorsen Ret i, at de ikke helt stemmede med hinanden. Det er vanskeligt at udtale sig derom, for Udtalelserne var saa vel indsvøbt, at det var saare besværligt at finde Kærnen i dem. Jeg tror dog, at hvis man finder Kærnen i de to Foredrag, vil man se, at helt stemmende med hinanden er de ikke. Udenrigsministeren opstillede det Spørgsmaal: Har man nogen retlig Pligt af egentlig juridisk Art til at være i Besiddelse af Militærvæsen, der kan anvendes til krigsmæssigt Brug? Ja, det er unægteligt et meget interessant Spørgsmaal: Har man en retlig Pligt af egentlig juridisk Art? Jeg kunde fristes til at spørge: Bestaar der nogen retlig Pligt af egentlig juridisk Art for en socialdemokratisk Udenrigsminister til at snakke sort om Ting, som det er i Partiets Interesse at faa tilsøret? Jeg tror ikke, at en saadan retlig Pligt bestaar, men en moralsk Pligt bestaar ganske aabenbart, det fremgaar af de Taler, vi har hørt af den højtærede Udenrigsminister.

Hvilke er de Spørgsmaal, der har Interesse? Det er dette: Forudsætter Haagerkonventionerne, at Staterne har et Mi-